

VERSLAG RAAD BUITENLANDS ZAKEN VAN 16 JULI 2018

Current Affairs

Iran

De Raad sprak onder *Current Affairs* kort over de recente ministeriële bijeenkomst van de *Joint Commission* waar opnieuw door alle partijen politieke steun voor het nucleair akkoord (*Joint Comprehensive Plan of Action*, oftewel JCPOA) werd uitgesproken ondanks de terugtrekking uit dit akkoord door de VS op 12 mei jl. Hoge Vertegenwoordiger Mogherini en de EU blijven zich inzetten om Iran gecommitteerd te houden aan het nucleair akkoord maar spreken Iran daarnaast ook aan op diens destabiliserende rol in de regio en het Iraanse raketprogramma. De komende tijd zal de EU zoeken naar mogelijkheden om handel met Iran waar mogelijk te behouden ondanks de Amerikaanse sancties met hun extraterritoriale werking. Inzake de Antiboycotverordening van de EU ten behoeve van het Europese bedrijfsleven, heeft de Raad de Europese Commissie geïnformeerd geen bezwaar te hebben tegen invoering. Afhankelijk van de sector worden op 6 augustus en 4 november de Amerikaanse sancties opnieuw van kracht. Dit betekent dat hangende de procedure bij het Europees Parlement, naar verwachting op 7 augustus de aanpassing van de bijlage gepubliceerd zal worden en de Antiboycotverordening in werking zal treden. Het ministerie van Buitenlandse Zaken staat in contact met Nederlandse bedrijven over recente ontwikkelingen en mogelijkheden zaken te doen in Iran. Uw Kamer zal over verdere ontwikkelingen door de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlandse Handel op de hoogte worden gehouden.

Westelijke Sahara

De Raad bekrachtigde het besluit tot ondertekening van de aanpassing van twee protocollen bij het Associatieakkoord tussen de EU en Marokko.

Oostelijk Partnerschap

De Raad sprak over de stand van zaken betreffende het Oostelijke Partnerschap (Oekraïne, Wit-Rusland, Moldavië, Armenië, Georgië en Azerbeidzjan) en de implementatie van de “20 for 2020 deliverables” die tijdens de Top van 24 November in 2017 zijn aangenomen. Daarbij werd ook vooruitgekeken naar de bijeenkomst met de ministers van Buitenlandse Zaken van deze landen en de EU op 15 oktober 2018. De Raad was eensgezind over het belang van het Oostelijke Partnerschap waarbij op verschillende vlakken vooruitgang werd gezien in de relatie van de EU met de zes landen. Lidstaten, waaronder Nederland, wezen daarbij op het belang van voortzetting van implementatie van hervormingen met concrete resultaten voor de burgers. Ook uitten ministers hun zorgen over de recente ontwikkelingen in Moldavië. Verschillende lidstaten spraken steun uit voor het werk van de East StratCom Taskforce, mede met oog op aankomende verkiezingen in verschillende van de OP-landen in 2019. Nederland heeft daarbij opnieuw krachtig onderstreept dat bij de aanpak van desinformatie de vrijheid van meningsuiting, persvrijheid en pluralisme te allen tijde moeten worden gerespecteerd (conform motie Kwint en Yesilgöz-Zegerius, Kamerstuk 21 501-34, nr. 290 en indachtig motie Ploumen, Kamerstuk 21 501-02, nr. 1848).

Libië

De Raad sprak over de politieke, economische en veiligheidssituatie in Libië en over ontwikkelingen op het gebied van migratie. De Hoge Vertegenwoordiger (HV) koppelde terug over haar bezoek aan Tripoli, waar zij sprak met de Libische premier Serraj, het maatschappelijk middenveld en VN-gezant Salamé. Tijdens het bezoek vroeg de Hoge Vertegenwoordiger aandacht voor de terugkeer van de EU-delegatie naar Tripoli per september a.s. aan.

De Raad besprak vervolgens de fragiele situatie in Libië. Recente spanningen rondom olie-inkomsten

en de verdeling daarvan zorgt voor druk op het politieke proces. De Raad was het erover eens dat de EU in samenwerking met de internationale gemeenschap erop moet blijven toezien dat verdeling van inkomsten niet verstoord wordt en onrust rondom olie-inkomsten geen verdere wig drijft tussen partijen. Daarnaast benadrukte de Raad de urgentie van verkiezingen maar merkte daarbij ook het belang van goede voorbereiding en een gedegen constitutionele basis op. Daarnaast werden de veiligheidssituatie en de daarmee samenhangende aspecten van migratie besproken. Hoge Vertegenwoordiger Mogherini meldde de Raad dat tenminste 28.000 in Libië gestrande migranten door middel van de *assisted voluntary returns* naar hun landen van herkomst zijn teruggekeerd. Meerdere lidstaten, waaronder Nederland, uitten hun zorgen over de situatie van migranten in de detentiecentra, de voortdurende smokkelpraktijken in Libië en verschuiving van migratieroutes via de westelijke mediterrane route naar de EU. In het bijzonder benoemde Nederland het belang van een toekomstbestendig en geïntegreerd beleid met betrekking tot migratie en verwees daarbij naar een aantal aspecten hiervan, waaronder de samenwerking met derde landen, het versterken van grensbewaking en de noodzaak van beter functionerende EU-wet en -regelgeving.

Noord-Korea

De Raad sprak over de recente ontwikkelingen op het Koreaanse schiereiland waarbij de diplomatieke toenadering die heeft plaatsgevonden tussen Zuid- en Noord-Korea en tussen de VS en Noord-Korea werd verwelkomd. De Raad was eensgezind dat het beleid van kritische betrokkenheid, van druk en dialoog, voortgezet dient te worden. Daarbij zal de EU de inspanningen van de VS en Zuid-Korea waar mogelijk ondersteunen. De Raad onderstreepte nogmaals dat zolang Noord-Korea geen concrete stappen heeft gezet richting volledige, controleerbare en onomkeerbare denuclearisering, sancties tegen Noord-Korea gehandhaafd moeten blijven. Hoge Vertegenwoordiger Mogherini heeft dit recent ook zo besproken in gesprekken met de ministers van Buitenlandse Zaken van de VS, Japan en Zuid-Korea.

Overig

Ministeriële meeting met Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caribische Staten (CELAC)

Aansluitend aan de Raad Buitenlandse Zaken, vond op 16 en 17 juli de tweedaagse bijeenkomst van ministers van Buitenlandse Zaken van de EU en CELAC (*Comunidad de Estados Latinoamericanos y Caribeños*; de gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caribische staten) plaats. De ministers van Buitenlandse Zaken van de EU en van de CELAC kwamen bijeen om te spreken over mogelijkheden om de betrekkingen tussen beide regio's verder te versterken. Deze bijeenkomsten vinden tweejaarlijks plaats en dienen mede ter voorbereiding op de tweejaarlijkse bijeenkomsten van regeringsleiders en staatshoofden van beide organisaties. Dit jaar was het thema van de bijeenkomst "*Building bridges and strengthening our partnership to face global challenges*". Tijdens de eerste werksessie spraken ministers vooral over het belang van samenwerking tussen Europa en Latijns-Amerika - zeker nu het multilateralisme onder druk staat - en bleek opnieuw de grote mate van gelijkgezindheid tussen beide regio's als het gaat om klimaat, mensenrechten, democratie en de rechtsstaat. Ministers besteedden de nodige aandacht aan de ontwikkelingen in Venezuela en Nicaragua. Verder waren de ministers het erover eens dat de onderlinge samenwerking moet worden versterkt, niet in de laatste plaats voor wat betreft de 2030 agenda. De slotverklaring¹ verwijst hier naar. De bijeenkomst werd benut om het EU-CELAC actieplan uit 2015 te moderniseren. Daarbij gaat het vooral om duurzame ontwikkeling, milieu en klimaat.

De EU-ministers ontmoetten en marge van de EU-CELAC meeting de ministers van de Pacific

¹ <http://www.consilium.europa.eu//media/36181/declaration-en.pdf>

Alliance. De EU-CELAC bijeenkomst bood daarnaast gelegenheid voor bilaterale contacten tussen NL en individuele lidstaten van CELAC.